

Vitale biggen: het complete plaatje

Bigvitaliteit is voor iedere varkenshouder en dierenarts belangrijk: iedereen wil de bigoverleving op zijn bedrijf verbeteren. Door bigvitaliteit meetbaar te maken, geven we de varkenshouders en dierenartsen inzichten om de bigoverleving te verhogen. We leggen graag uit hoe we dit doen.

Bigoverleving blijft een aandachtspunt in de varkenshouderij. Zowel economisch en maatschappelijk gezien, als vanuit het oogpunt van dierenwelzijn. Omdat het voor de sector erg belangrijk is om in te zetten op het verminderen van doodgeboren biggen en het verminderen van de uitval van levendgeboren biggen, ontwikkelde GD verschillende testen en onderzoeken om bigvitaliteit meetbaar te maken. In dit artikel vertellen we meer over het meetbaar maken van de biest- en melkopname van de biggen.

Wat is het verschil tussen biest en melk?

Biest is de melk die de eerste 24 uur na de geboorte door een zeug geproduceerd wordt. Al tijdens deze eerste 24 uur verandert de samenstelling en gaat het steeds meer op melk lijken. Vanaf de tweede dag spreken we van transitiemelk. Na tien dagen is de verandering helemaal klaar en is de samenstelling stabiel. De grootste verschillen tussen biest en melk zijn: het energie- en antistoffengehalte. In melk zit meer energie, vooral omdat het vetgehalte hoger is, en er zitten, in tegenstelling tot in de eerste biest, bijna geen antistoffen meer in de melk.

	Biest			Transitiemelk		Melk
	0-24 uur			1-5 dagen		>10 dagen
	0 uur	24 uur		36 uur	3 dagen	stabiel
IgG (mg/ml)	62	12	▼▼	4	2	1,3
IgA (mg/ml)	10	3,8	▼	3	3	3
Vetten	5	7	▲	9	10	8
Eiwitten	18	9	▼	7	6	5
Lactose	3,5	4,4	▲	4,6	4,8	5
Droge stof	27	21	▼	21	21	19
Energie (kJ per 100 gram)	260	346	▲	435	468	409

Verskil in samenstelling van zeugenbiest en zeugemelk.

Belang van biest- en melkopname

Een gezonde start is essentieel voor vitale biggen. Om gezond op te groeien moet een big zo snel mogelijk na de geboorte biest drinken. Deze eerste slokken zorgen er vooral voor dat een big niet verkleumt. Gemiddeld doet een big er een half uur tot een uur over om zijn eerste slokken biest binnen te krijgen. Op dat moment is de voorraad energie waarmee hij geboren is al ver uitgeput. Naast een belangrijke energiebron, is de biest ook de enige bron voor antistoffen (IgG) van biggen. Een big komt ter wereld zonder specifieke antistoffen tegen ziektekiemen en het duurt een dag of 5-7 voordat de eigen productie van antistoffen goed op gang is. Daarom kunnen we de IgG-opname van de biggen ook zo goed in kaart brengen. Alle IgG in het bloed van biggen van 1 tot 4 dagen oud, is afkomstig uit de biest.

Metten is weten; ook in de stal

Voor een goede bigoverleving is niet uitsluitend de biestopname belangrijk. Een big die voldoende goede biest heeft binnengekregen, maar in de dagen daarna geen plek aan de uier kan

bemachtigen, krijgt toch te weinig voeding binnen. Hierdoor zal hij onvoldoende groeien of, nog erger, wegkwijnen. In zo'n geval lijkt de start goed, maar ontstaan er later problemen. Daarom is het belangrijk om zowel de biest- als de melkopname meetbaar te maken. GD heeft uit eigen onderzoek gevonden dat er een completer beeld ontstaat door ook het vetmetabolisme in beeld te brengen.

Quickscan Biest

Vandaar de nieuwe Quickscan Biest. Deze test meet drie dingen die meer inzicht geven in bigvitaliteit, namelijk de biestkwaliteit, de biestopname en de melkopname. De varkenshouder, zijn dierenarts en voeradviseur kunnen hiermee gericht aan de gang. Als de biestopname te laag is, maar de biestkwaliteit is goed, moet er aandacht besteed worden aan het werpproces en de eerste uren van de big, de biggewichten en/of het klimaat in het kraamhok. Als de biestopname prima is, maar er worden problemen aange-toond in de melkopname, komt de nadruk meer te liggen op het overleggen van de biggen en het voeren van de zeugen.

